1871. XVI. évfolyam.

Reggeli kiadás.

54. szám.

Szombat, május 6.

Megjelenik **reggeli** és **esti** kiadásban, tehát **mindennap** a délutáni órákban.

Előfizetési dij:
Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hóra 1 ft. — **Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:** Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hóra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautcza **122.** sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési dij: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdij. — **Hirdetések felvétetnek:** Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutcza 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyilttéri czikkek:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — **Előfizetések s hirdetési dijak a vidékről** a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Egy nagy nemzet megpróbáltatásának napjai.

☐ Rendesen a nemzetekre is elkövetkeznek a megpróbáltatás napjai, s boldog az a nép, melyet készen találnak, a kitartás erélyével, a hazaszeretet lelkesedésével, a polgári erényekkel felvértezetten.

Az ujabb és legujabb korban egyetlen nemzetre sem sulyosodott annyi végzetteljes catastropha, mint a francziára, e kiválóan emberiségi és szabadsági eszmékért lelkesülő, azokért mindig lovagias áldozatokra kész nemzetre.

E század első évtizedében, tagadhatlanul nagy csapás érte volt Poroszországot is, midőn I. Napoleon vaskeze alatt összetörött: államterületének felét elveszté, várait franczia harczosok szállták meg, s népének tömérdek pénzt és élelmet kelle szolgáltatnia hadi sarcz fejében az idegen hadaknak. Hanem Poroszország nem jutott a polgárháboru örvényébe, sőt a körülte elterülő német országocskák mindannyi forrásai valának az erőszerzésnek; e mellett, a többi Európa is támogatá az ismét lábra-állásban.

Nem igy Francziaország, a democrat szabadság e szerencsétlen hazája.

Az 1789-ki dicső nagy forradalomból, a rémuralom borzadályainak hullámai közé sodortatott; majd egy valóban nagy Caesar eszközévé vált, miglen Európa egész erejével szemben kénytelen vala a nemzet és haza ellen idegenekkel conspirált, azokkal egy sorban harczolt dynastiát visszafogadni. Alig szabadult meg e legkevésbé sem ártatlan liliomoktól, egy, már a nagy forradalom korában és utóbb is saját vérén árulást elkövetett ág uralma alá jutott; ez alatt ugyan élvezett némi alkotmányosságot, de az minden egyéb volt, csak nem polgári szabadság, nem jogegyenlőség, melyért ez ideig annyi millió franczia vére ontatott volt ki kül- és belharczokban. Az 1848-ki forradalom, mely szabadságot hozott annyi más népnek is — egy jobb korszak kezdetét látszott képezni Francziaországban is. Hanem a tulzók ismét megásták a szabadság sirját, elkészíték a világ által most már elitélt imperialismus alapját, mely a franczia nemzetet hatalmi rangjáról ledönté, s páratlan megaláztatásnak, kizsákmánylásnak veté oda martalékul.

A franczia nép rendkivüli ruganyossága, törhetlen tettereje nem zárták ki azon reményt, hogy e válságból is nem sokára megerősödve kelend ki ugy Frankhon, mint a müvelt világ nagy hasznára, a szabadelvűek örömére.

Már-már azt hittük, hogy az életrevaló és találékony, de egyszersmind szabadságszerető franczia nemzet saját kárán okulva, a hallatlan veszteségek tanulságait számba véve, méh-szorgalommal lát hozzá a sebek begyógyitásához, az erők gyüjtéséhez — a mérsékelt szabadság, a valódi alkotmányosság zászlója alatt.

E helyett azonban kitört Párisban a fejetlenség vulkánja.

Egy erélyes de tapintatos kormány elejét tudta volna venni e borzasztó catastrophának. Hanem Thiers a lanyhaság-, a tanácstalan közöny tenyerével hitte lezárni az izzó cratert. E mellett, az előbb bordeauxi, most versaillesi nemzetgyülés reactionarius nyilatkozataival szintugy fegyvert adott a párisi tulzók kezébe. A nemzetgyülés monarchistái legkevesebbé se palástolták a köztársasági kormányformától való undorodásukat, dühös beszédekben nyilatkoztaták ki az iránti gyülöletöket; reájuk nézve insultus volt az is, ha a teremben vagy azon kivül a köztársaságot élteték. Soha ilyen republicanus nemzetgyülést!

Az agg Thiers ugyan elmondá már századikszor, hogy becsületesen fenn akarja tartani a köztársaságot; de hát mit nyomhatott az ő szava a parlament magatartásával szemben, mely declarálta, hogy ideje a republicanus comoediának véget vetni.

A párisi communisták a nemzetgyülés nyilatkozataira hivatkozva izgathatták fel a köztársaság és municipalis szabadság védelmére a fanaticus, a dologtól el- és az ellenséggel szemben fegyverhez szoktatott tömeget.

A Thiers kormány maga idejében sem nem nyult bele a dolgokba vas marokkal, sem engedményeket nem tett, hanem akkor vette elé az erély fegyverét, midőn már késő volt, midőn valódi, szervezett hatalommal állott szemben. Igy jutott el a dolog odáig, hogy hetek óta tart a polgárháboru Páris falai alatt, s patakonként omlik a franczia vér; Páris fele romhalommá változik, s e borzasztó áron sem lesz a franczia népnek erős, annál kevésbbé alkotmányos kormánya.

Sőt a küzdelem végét sem lehet még ma belátni. Maig ugyan Párisra van szoritva a vörös forradalom; de az országban olyan a hangulat, hogy a commune ügye iránti rokonszenv legalább is oly arányban nő, a milyenben a versaillesi kormány tehetlensége miatt veszti tekintélyét; a reactionarius nemzetgyülésre pedig mind nagyobb gyanuval tekintenek országszerte.

Ha igaz, hogy a Páris ellen küzdő rendes haderők fővezére Mac-Mahon a bonapártistákkal egyetért s Napoleonnal levelezik; másfelől pedig a poroszok is beavatkozásra készülnek: Thiers, a ki a német egységnek nagy ellensége vala, s az utóbbi években a bonapartisták ellen vezette a franczia engesztelhetlen ellenzéket, azon különös állásba szorulhat, hogy vagy a porosz, vagy a franczia militarismus öntudatlan eszközévé válik.

Ugyanis, ha Mac-Mahon veszi be Párist, egy szép reggel tudatni fogják Thierssel: a mór megtette kötelességét, a mór elmehet; ha a poroszok segélye kivántatnék a franczia vörösök leverésére, a versaillesi kormány csak addig tarthatná magát, mig a porosz szuronyok árnyékában állana, azontul a nemzet maga mutatna ajtót az idegen ellenséggel kezet fogottaknak.

Ellenben, ha Mac-Mahon hadserge döntő vereséget szenvedne, a communista mozgalom elfogná az egész országot; és ha ekkor a németek segélye igénybe vétetnék Thiersék által, vagy Bismarck ezt akaratuk ellenére is nyakukra tolná, a német érdekek védelmé czimén; — bekövetkezhetnék az is, hogy franczia fővezér és kormány franczia hadsereg nélkül maradnának, s megkezdődnék egy ujabb népirtó harcz, melynek végét és eredményét senki, de senki sem tudhatná, még maga Bismarck se; miután a párisi communisták által proclamált elvek viszhangra találhatnának a Rajnától a Névaig, olyan helyeken is, hol erre ma talán még nem számitanak, mert, mint tudjuk a harcz elejétől fogva a vörösek közt állanak a nemzetközi munkás-egylet tagjai, s ujabban a szabadkömivesek — csatlatkoztak, már pedig ezeknek az egyleteknek sok százezernyi tagjaik vannak nemcsak Franczia-, de Németországban is.

Szóval, Páris capitulatiója után csendre várt a világ, s ime ott állunk, hogy a megpróbáltatás napjai még ezután következnek el Francziaországra, — lehet másokra is.

A „Kol. Közl." eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten máj. 5. 12 óra 30 p. délután.
Érkezett Kolozsvárra máj. 5. 1 óra 35 p. d. u.

Páris, május 5. Asniéresben, Neuillyben szakadatlan ágyuzás, puskaropogás; a versaillesiak a lázadókat visszavervén, Issyt elfoglalták. Már 3500 szabadkőműves fegyvert fogott a commune mellett.

Versailles. Chambord gróf 500,000 frankot küldött a hadügyérhez, a sebesültek számára.

Konstantinápoly. Hirlik, hogy tengeri expeditió indittatnék Egyptomba, Hobbart basa parancsnoksága alatt. Az alkirályt ide várják.

Róma. Victor Emmanuel rövid időre ünnepélyesen beül római székvárosába; a nyáron Piemont hegyei közé megy, s állandóul csak septemberbe fog ide költözni.

Berlin. E napokban terjesztik a német birodalmi gyülés elé a Luxemburget illető, eddig eltitkolt szerződést.

Legujabb táviratok.

Bécs, május 4. A mai „Wiener Ztg." egy f. hó 2-ról kelt cs. kéziratot közöl Jiricek miniszterhez, melyben Ő Felsége azon kivánatát fejezi ki, hogy Krakóban tudomány-akadémia alapitassék; egyuttal megbizatik a minister, hogy a krakói tudós társasággal lépjen alkudozásokba, annak a tudományok akadémiájává átalakulása iránt, és tegye meg Ő Felségének a kellő előterjesztéseket.

Versailles, május 3. Az Issy erőd apr. 30-ki sommátiójára válaszolva, Rossel azzal fenyegetődzik, hogy a szemtelen sommátió ismétlése esetében a parlamentairt agyonlöveti. Mac-Mahon lemondásának hire valótlan. A párisi commune jelentései szerint a versaillesiaknak Saquet elleni támadása meghiusittatott. A gyalogsági harcz Issyben mindkét részről jelentékeny veszteséggel végződött. Neuylliben tegnap este óta szintén többfelől volt gyalogsági harcz.

A polgárháboru Páris alatt.

Párisból, f. hó 1-je reggelről jelentik: „Tegnap este a Porte Maillott és Montmartre közti egész vonalon rettentő ágyuzás és puskatüzelés folyt. A foederáltak összes ütegei sortüzelést folytattak. — A polgárharcz kezdete óta sohasem lehetett valami ehhez hasonlót hallani. Azt állitják, hogy a versaillesiak nyugaton az általános támadást megkezdték. Az utczákon megrémült csapatok gyülekeznek."

Páris, máj. 2. Delescluze elfogatott; a felkelők Issy falut ismét megszállották; a versaillesiak ujabb ütegeket állitottok fel Point du Jour ellen; a csatározások az egész vonalon folyvást tartanak. Dombrowski Neuillyt megadásra hivja fel.

Párisi hivatalos tudósitás szerint, a második várövön kivül, mely igen erősen el van torlaszolva, még egy háromszoros várövet védelmezendi a várost a Trocaderon, Montmartren s a Pantheonnál levő támaszpontokkal. 15,000 nemzetőr Issyben harczot állott ki, s elfoglalta a versaillesiak torlaszait.

A felkelők Issy erődöt a 29-ki pánrettegés után ismét megszállották s téves a hir, mintha az csak pillanatra is a versaillesiak kezébe esett volna. Sőt a felkelők összeszedvén magukat, Issyből kitörtek s az erődtől 300 méternyire eső sánczokból a kormánycsapatokat kiverték, melyek aztán Moulineauxba huzódtak vissza. A párisiak innen is megkisérlették kiverni elleneiket, azonban veszteséggel visszaüzettek. A commune a legerélyesebb intézkedéseket hajtja végre, hogy az őrségnek Issy megtartását lehetővé tegye. Minden kész, hogy szükség esetében Issy légbe röpittessék.

A commune hiv. lapja szerint a versaillesiak tegnap esti 5 órától ma fél 12 óráig folytonosan küzdöttek a párisiak ellen, mig végre nagy veszteséggel visszavonulni kényszerültek. A szabad kömivesek felszólitattak, hogy a falakra tüzött lobogóikat eltávolitsák. A „Vengeur" szerint a felkelők Moulineaux és Moulin de Pierret is megszállva tartják.

A „Vengeur" megczáfolja a „Moniteur"-nek az Issy-erődnél folyt csata iránti állitásait; a foederáltak ujra elfoglalták az erődöt.

TÁRCZA.

Könyvismertetés.

„Római út a zsinat alkalmából." Irta Éltes Károly. Gyula-Fehérvár, 1871. Kapható a püspöki könyvnyomdában. 560 lap. Ára 2 frt. 50 kr.

II.

A classicus kor szobrai. A vatikani Belvedere szoborgyüjteménye.

A Belvederet Bramante terve szerint II. Gyula épitette volt, XIV. Kelemen pedig egy igen szép nyolczszögü csarnokkal vette körül, melyet tizenhat erős oszlop tart. Az udvar közepét csinos antik izlésü kut disziti, a csarnok folyosóján pedig régi szobrok és sarkophagok vannak elhelyezve. Belépve a folyosóra, mindjárt egy csinos sarkophaggal találkozunk, melynek oldalán Faunokat látunk bacchansnőkkel vigan mulatozni. A második Sextus Valerius Marcellus Heliogabal atyjáé, mint görög és latin fölirata mondja. Itt van továbbá egy gyönyörü fürdő-medencze sötét bazaltból, melyet Caracalla fürdőinek közelében találtak. E folyosó egy kisded, de magas szobába vezet, melyben Canova remekei vannak közszemlére kitéve. Az egyik Perseus az öskor egyik leghiresebb bajnoka, fején a Merkurtól nyert sisakkal, kinyujtott jobbjában kardjával és fölemelt baljában, melyről palástja függ, Medusa fejével, melyet kigyós hajánál fogva tart. A más kettő Kreugas és Damoxenes a két görög öklöző, kik egymásra törnek. Mind a három szobor, noha a régiek fenségét nem éri el, méltó Canova nevéhez, oly hiven van az előbbiben a diadalérzet, miután Medusa fejét levágta, a két utóbbiban pedig az erő, harag és düh, melylyel egymást meg akarják rohanni, kifejezve. A következő folyosón ismét szép sarkophagok vannak; az egyiknek oldalán Bacchus, ki Ariadnét Naxos szigetén megtalálja; a másikon fogoly barbarok legyőzőik előtt leborulva; Diana és Hekate harczban a Titánokkal; a harmadikon Amazonok csatája, kiknek királynéját Panthesileát Achilles megsebesitvén, karjai között tartja. Szép továbbá Salustia Barbia Orbiana Alex. Severus nejének Venus-alaku szobra Cupidóval, valamint érdekes Tit. Claud. Faventinus oltárköve.

A második szobában a belvederi Mercurius gyönyörü szobrát találjuk. Nem volt a görögöknél népszerübb istenség egy is Hermesnél, ki kezdetben a tenyészet és áldás nemtője levén, később a közlekedés és nyereség istene s az olympusi hatalmak követévé vált, s a földfölötti és földalatti országokat mindegyre bejárta. Majd mint a gymnasticus játékok védnökét találjuk sugár karcsu termettel s rövid chlamisával, melyet bal vállára vetve hordoz. Igy áll előttünk e fenséges szoborban, melynek eredetijét, mint vélik, Polykletos Phidias kortársa véste ki. A gyakorlat által kifejtett testalkat örök ifju példányképe, domboru melle széles, tagjai erősek és izmosak, állása könnyü és nyugodt, arczkifejezése az egyediséget tulhaladván, inkább eszményinek mondható. Nem látszik rajta a kiállott küzdelem utáni bágyadtság, sem pedig a bekövetkezhető viadal előtti aggodalom, mint az emberi leventéken. Feje valami nemes képzésü, szelid és barátságos, művelt és finom, mint ahoz illik, ki naponta az istenek társaságában forog. Látható azonban homlokán némi árnyalat, mely gyászra mutat s nem csuda annál, ki annyi élet kialvásának tanuja s annyi elvált lélek alvilági kisérője. Azonban épen ezen melancholia ifju arczán teszi őt mindenek fölött kedvessé. Sokáig Antinousnak tartották; de összehasonlitása a Farnese palota Mercurjával kétségtelenné tette kilétét. E szoba falában egy dombormű ismét az Amazonok harczát mutatja Hercules és Pentheselia között, a második az Isis-ünnepélyt. A következő folyosóban megint sarkophagok vannak, az egyiken az elhunytak két genius között az ősz és tél jelvényeivel, a másikon a nereidák Achilles fegyvereivel, a harmadikon az atheneik háboruja az Amazonok ellen, s végre két szép vörös gránit fürdőmedencze.

A harmadik szoba Laokoonnak van engedve, a görög művészet utolérhetlen remekének. Laokoon Priamus és Hecuba fia Apolló főpapja volt, ki a görögök szinlelt távozása után Trója falai alól Neptun áldozatait is végezte. Állhatatosan ellenezvén a görögök által hátra hagyott fa-lónak bevitelét Trójába, Minerva haragját magára vonta, ki két rettenetes kigyót küldött rá, melyek őt két fiával együtt megfojtották. Ez eseményt Virgilius (Aeneid. I. II. 199—224) megénekli s ugy látszik e szobor művészei Virgilius leirását tartották szem előtt, midőn azt márványba bevették, mit azon vonásból lehet némi valószinüséggel következtetni, hogy mig a görög hagyomány szerint egy kigyó csak a két gyermeket bántotta, Virgilius és e szobor szerint két kigyó az atyát két fiával együtt megfojtotta. Abban azonban a költőtől eltértek a művészek, hogy mig Virgilius az atyát bis medium amplexi, bis collo squamea circum terga dati, superant capite et cervicibus altis, e szobron a lábakat és ágyékot szoritják, minthogy ha a törzsöket és nyakat a kigyóktól kétszeresen átölelve jelenitették volna, sokban gyengitik, sőt teljesen elrontják a kedvező hatást, melyet különben e szobor a szemlélőre gyakorol; továbbá Virgilius főpapja teljes ornatusban jelenik meg, e szobor pedig meztelen mutatja, mivel ruhákba burkolva lehetetlen lett volna a test minden izmában kifejezni azon kinos fájdalmakat, melyeket itt szemlélünk s melyek egyik fő előnyét teszik e műnek, végre pedig Virgilius Laokoonja.

Clamores simulhorrendos ad sidera tollit, ez pedig csak

Dat gemitum ingentem, mint Sadolet leirja; mivel, mint Lessing*) megjegyzi „a művész a testi fájdalmak között a legmagasabb szépséget törekedett kifejezni. Ezt pedig annak minden eltorzitó hevességével összekötni nem lehetett. Tehát alantabb fokra kellett szállitani s a kiáltást sohajjá mérsékelni, nem mintha a kiáltás törpe lelket árulna el, hanem mivel az arczot undoritólag eltorzitja." Igy áll tehát előttünk Laokoon szobra, melynek minden egyes része a test iszonyu kinait és fájdalmait oly élénken tünteti elő, hogy maga a szemlélő is érezni véli azokat, kivált midőn a kigyó harapásától visszakapódott altestre tekint. Az arczon azonban a keserü fájdalmak elleni küzdelem nyer nemes kifejezést, minek oka, mint előbb emlité Lessing, és előtte már Winkelmann igen helyesen észrevette, a szépészetben s azonkívül az erkölcsi erőben keresendő. De nemcsak széptani és erkölcsi szempontból tartják e müvet bevégzett tökélyünek, hanem technikai s anatomiai tekintetben is, minthogy kidolgozása a leggyakorlottabb kezekre és a test egyes részeinek alakitása a leghevesebb fájdalmak által okozott csaknem görcsös kifeszültségben az emberi test szervezetének legpontosabb ismeretére mutat. Mint Plinius irja, Agesander s két fia Polydorus és Athenodorus Rhodusból voltak e remek mű halhatatlan nevü alkotói,*) kik azt Titus fürdői számára készitették. Itt diszlett az a népvándorlás okozta romlásig, midőn a porba temetkezett s a romok alatt rejlett 1506-ig, mely évben Fel. de Freddi fölfödözte. Ekkor az atyának jobb karja, melylyel a kigyó farkát fellöki, nagyobb fiának jobb keze és szára s a kisebbnek jobb karja hiányzott, melyeket Cornachini, Michelangelo tanitványa egészitett ki, mint egy 1862-ben feltalált dombormü tanusitja, nem találván el az eredetit. E mü feltalálása általános örömet okozott az örök városban, „Róma harangjai mind megszólaltak s a virágokkal megkoszoruzott márvány, zene és diadaljelek között vitetett a városon keresztül s oly ünnepélyességgel helyeztetett a Capitoliumba, mely az ünnepélyek eme hazájában is örökre nevezetes marad."**) Este a vatikánban II. Gyula fényes estélyt rendezett, mely alkalommal Sadolet Jakab babérral megkoszoruzva mondotta el e szerencsés eseményről szóló remek latin odáját, melyet minthogy egy aczélmetszetet, mint Lessing megjegyzi, könnyen kipótol, a szobor leirása helyett magyaritva közlök. (Hétfői lapunk hozza.)

*) Gesammelte Werke. Leipzig. 1856. VI. Band. 50. l.

*) Nec plures pariter nuncupari possunt, sicut in Laocoonte, qui est in Titi imperatoris domo, opus omnibus et picturae et statuariae artis praeponendum. Ex uno lapide eum et liberos draconumque mirabiles nexus de consillii sententia fecere summi artifices, Agesander et Athenodorus Rhodii. Libr. XXXVI. sect 4. pag. 730. Edit Hard.

**) Cantu Ces. Világt. XII. köt. 419. lap.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Páris, május 2. este. A commune jelentései azt állitják, hogy a versaillesiak Issynél a parkban és temetőben volt hadállásaikból elüzettek a foederáltak által. Issyben tetemes erődítési munkálatok eszközöltettek. Dombrowski d. u. ide érkezett. Ma reggel számos csapatok küldettek Neuillybe. A versaillesi csapatok részéről ujabb támadást várnak. Ma csak gyenge harcz folyik. Hirszerint a versaillesiak ez irányban némi tért nyertek. A párisi torlaszok helyébe erős földmüveket raknak.

Versailles, május 2. reggel. Az éjjel egy vadászzászlóalj szuronyszegezve elfoglalta a két párisi zászlóalj által védett clamarti pályaudvart. A párisiaknak 300 halottjuk, nekünk csak nehány sebesültjeink voltak. Két ezred egyuttal megtámadta az issy-i kastélyt, melyet egyidőre elhagytunk volt. A kastély elfoglaltatott, s mi 300 foglyot ejtettünk, kik Versaillesba vitettek. Ezen csatát a Vinoy parancsnoksága alatt álló tartaléksereg vivta ki.

Észrevételek
az ügyvédi rendtartás tárgyában közrebocsátott igazságügyminiszteri javaslatra.

(Folytatás.)

Nem helyeselhetjük a 30. §. azon intézkedését sem, hogy az ügyvéd a pertárgy hányadát jutalomdij fejében ki nem kötheti.

Mert ha szabad egyezkedés van engedve egy bizonyos összegre nézve, nem látjuk az okát, miért ne lehetne ily öszvegre egyezkedni, ha más t. i. hányad formában van kifejezve. Igen ritka esetben fordul elő, hogy a hányad más, mint pénz substratumu perekben köttetnék ki, illetőleg állapittatnék meg. És igy azon előttünk ismeretlen ratio, mely azt hozná magával, hogy hányad alakban az ügyvéd díját ne kösse ki, ritkán szenvedne sérelmet, noha mi ezen ratio helyes voltát nem ismerhetjük el, mert akár kapjon az ügyvéd 500 frtot, akár egy ház felét, mely annyit ér, egyre megyen ki — hacsak a tj. a társasági viszonyból gyakran származható kellemetlenségektől és alkalmatlanságoktól nem akarja az ügyvédeket megóvni, mihez még az is járul, hogy népünknek ugy szólva vérében van az ügyvédi jutalomdijt, kivált ha előleget nem adhat, hányad alakban ajánlani, mely ajánlattól még az osztr. polgári törvénykönyv és ügyvédi rendtartás vonatkozó szigoru tilalmai sem szoktatta el.

Ezeknél fogva óhajtanók, hogy ezen rendelkezés hagyassék ki ezen szakaszból.

IV. Fejezet. Az ügyvédi hatalmazványokról. Azon jogi viszony, mely az ügyvéd és védencze között a képviselet tárgyát képező ügy iránt fennforog, a meghatalmazási szerződésen alapul, melyre nézve zsinormértékül szolgál a fél által adott és az ügyvéd által elfogadott hatalmazvány.

Ebből kifolyólag a meghatalmazási viszony az ügyvéd és védencze között a polg. törvény szabályai alá esik, melyek rendezik az azon viszonyból folyó jogokat és kötelezettségeket.

A mi pedig a meghatalmazás irásbeli kifejezését t. i. a hatalmazványt illeti, ez mint okmánybeli bizonyiték a polg. perrendtartás szabályai alá esvén, ezek által nyeri és kell hogy nyerje szabályozását.

Ha ezen, nézetünk szerint, helyes kiindulási pontból tekintjük ezen fejezet rendelkezéseit, lehetetlen más meggyőződést táplálnunk, minthogy azok teljességgel nem az ügyvédi rendtartásra, hanem kizárólag a polg. törv. rendt. keretébe tartoznak, mert részint a peres eljárás, részint a hatalmazványok kellékeire vonatkoznak. Ez az eset különösen a 38, 39, 40, 41, 42 és 43 §§-kal.

Igaz ugyan, hogy az indokok avval kivánják ezen szakaszok felvételét igazolni, hogy fennálló törvényeink e tekintetben hézagosságot tüntetnek fel.

Ugyde minket ezen indok a felvétel helyességéről nem győzhet meg. Mert tény az, hogy polg. törv. rendtartásunk 89. §-a elég szabatosan intézkedik az ügyvédi hatalmazványok a per folyamában mikor leendő előmutatása és ennek meg nem története esetében beállandó következmények iránt, valamint intézkedik a hatalmazványok kellékeiről is, még pedig nem csak kimeritőleg, hanem valljuk be, hogy más országok e tekintetbeni törvényeihez képest tulszigoruan és szükség feletti formalitások előszabásával. Utalunk e tekintetben a p. t. r. 167, 168 és 88. §§-ra, mihez még csak azon megjegyzést csatoljuk hogy mi az erdélyi részekben még azon szerencsés helyzetben is vagyunk, hogy rendszeres és némi leszámitással jónak bebizonyult polgári törvénykönyvvel birunk. (Foly. követ.)

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek:

Évnegyedre 1871.	máj.—jul.	3 ft. — kr.	o. é.
2 hónapra „	máj.—jun.	2 „ — „	„
Egy hóra „	május	1 „ — „	„

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

Évnegyedre 1871.	máj.—jul.	— ft. 40 kr.	o. é.
2 hónapra „	máj.—jun.	— „ 30 „	„
Egy hóra „	május	— „ 20 „	„

— **A Deák-kör** felhivására a baloldali kör is kinevezett három tagot egy közös értekezletre, hogy a 25-ös bizottság munkálatának egészbeni — vita nélkül — elfogadása felett egyezkedjenek. A Deák-kör Perczel Bélát, Bittó Istvánt és Daniel Pált, a baloldali kör pedig Ghyczy Kálmánt, Tisza Kálmánt és Mocsáry Lajost bizta meg. Május 3-án saját pártja igényeinek meghallgatásával foglalkozott mindkét küldöttség külön-külön.

— **A baloldali kör** elhatározta, hogy a delegatió ügyében eddigi álláspontján megmarad.

— **A közlekedési miniszteriumban** egy kamatbiztositási számvevőszék állittatott fel, melynek igazgatójául Ambrozovics Béla m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő neveztetett ki osztálytanácsosi ranggal.

— **A horvát országgyűlés,** hir szerint, junius 20-kára elnapoltatott, a határőrvidék polgárositása iránti tekintetből.

— **Közoktatási tanácsot** szándékszik életbeléptetni a közoktatási miniszter.

— **Török Albert** képviselőt az igazoló bizottság végleg igazolta.

— **Fogarasvidék** bizottsági ülésében meg lett penditve az eszme: tartsanak a románok és magyarok Fogarasban is testvériesülési ünnepélyt. Üdvös korszerü gondolat, vajha minél több helyen megtestesülne a valódi testvériesülés igéjé.

— **Szinházi hirek.** A Pauli-pár f. hó 15-én Megy Aradra vendégszerepelni. Odry Lehel Nizzában mult hó 20-án átalános tetszés mellett énekelt egy jótékonyczélu hangversenyben. Debreczenben f. hó 3-án fejezték be a téli szinidényt, 6-án N.-Váradon kezdi meg működését a debreczeni társulat.

— **„Csiga-regény.“** Ez lesz Jókai legujabb regényének czime. Az „Üstökös“ fogja közölni képekkel, s minden szereplő egy-egy csiga vagy kagyló lesz benne. Ezzel Jókai egyik kedvencz szenvedélyét teszi irodalmilag is maradandóvá. Nevezetesen nagy előszeretettel gyüjt már évek óta csigákat és kagylókat, ugy hogy ilyenekből igen érdekes gyüjteménye van. Továbbá a természettannak is azon részeit forgatja legörömestebb, melyek ezen állatokról szólanak. A regényből mutatványt a 6-dikán megnyilandó jótékony bazár lapja közlend.

— **Tenor sarjadék.** A „Jászkunság“ irja: Egy szabó-inas van Jászberényben, ki midőn mestere elküldi valahová, az utczán a legszebb dalokat szokta énekelni. A fiu, ki 12—13 éves lehet, gyönyörü tenor hanggal rendelkezik, minőt ritkán hallani. Ha némely ur találkozik vele, ad neki egy hatost, hogy csak daloljon, — a fiu dalol s nagy terjü hangja magára vonja mindenki figyelmét. Tudjuk, hogy több jeles énekesünk — mint például boldogult Füredink is — először kézmüves inas volt, s csak azután képezte ki magát, midőn szép hangjáért pártolásra talált. E szabó inasról is azt halljuk, hogy pártfogóra talált Scopian Sándor urban, ki bevárja, mig a fiu 15-ik évét eléri s ha hangja nem romlik, képeztetni fogja a szini pályára.

— **Az gyakran megesik,** hogy egy-egy korcsmai vendég csak vacsora után veszi észre, hogy nem tudja hol hagyta tárczáját s ilyenkor ahhoz az expedienshez folyamodik, hogy elvillámlik, magyarul „bliczczel.“ De hogy a vendéglős szökjék meg vendégeitől, az már ritkább eset. Ilyen dolog akart megtörténni Pesten a harminczadutczai „Sperl“-sörház bérlőjével, Süszenbeck urral, ki már előre Bécsbe küldve nejét, összeszedte czókmókját s szépen elkészült bliczczelni utána. Azonban nehány felebarátja felette vonzó reminiscentiákat táplálván iránta, megkiméltek a válás keserü perczeitől s mielőtt még vasutra ülhetett volna, barátságos ölelő karjai közé zárta a rendőrség.

— **Párisban** a granátok e napokban isszonyu pusztitásokat vittek véghez, a Ponte Maillotnál egy granát golyó két tüzér fejét szakitá el, többeket pedig megsebesitett, egy másik golyó a szt. Ágoston temploma melletti épületben lakó egyik színésznő szobájába hatott, s egy vizzel telt poharat, épen a mint belőle inni akart, a művésznő kezeiből kiütett, a harmadik golyó pedig egy a belga követségi hotelből jövő nőnek a ruháját darabolta szét. —b.

— **Egy szál czigánylegényen** kivül senki sem jelent meg a Rimaszombatban felnőttek részére kihirdetett oktatási órákon, — a miből pedig nem az következik, hogy Batyiban nincs ember, a kire rá ne férjen egy kicsi a tanulásból. De az az egy czigány, a „Göm. Lapok“ szerint birt annyi szerénységgel, beismerni szellemi elmaradottságát, s eddig ez az egyedüli halandó, ki az oktatás jótéteményeit igénybe veszi, még pedig oly eredménnyel, hogy olvasni négy nap alatt megtanult.

— **A franczia nagy kölcsön** a párisi forradalom által támadt zavarok daczára meg fog köttetni. Az illető angol bankárok kinyilatkoztatták, hogy készek adott szavukat beváltani s a szükséges összegeket a versaillesi kormány rendelkezésére bocsátani, mihelyt Párisban a rend annyira helyreáll, hogy a hiteloperáczió keresztülvihető lesz.

— **A cholera-járvány** Pétervárott növekvőben van, a ki teheti menekül. Az áldozatok száma naponta 100—200-ra rug.

— **Altesti sérvben szenvedőket** figyelmeztetjük Sturzenegger G. erre vonatkozó hirdetésére a mai számunkban.

Távirati tudósitás a bécsi börzéről.

Máj. 4-ről: 5% Metaliques 59.10. 5% Nemzeti kölcsön 68.75. 1860-diki államkölcsön 97.50. Bankrészvények 748. Hitelrészvények 281.70. London 125. —. Ezüst 122.50. Cs. kir. arany 5.90. Napoleondor 9.92.

Földtehermentesitési kötvények: Magyar 79.80. Temesi 78.20. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Nyilttér.

36—40

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztositása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.
Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutcza 13. szám I-ső emelet 14 sz.
Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

II. **Beküldetett.** 3

Mióta a pápa ő szentsége a delicat **Revalesciére du Barry** használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és korházak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszer gyógyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket említünk meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyit: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gümő, aszkór, mellszorulás, köhögés, emésztéshiány, dugulás, gyomorsik, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, fülzugás, émelygés és hányás még terhesség alatt is, húgyfesz, búskomorság, soványodás, csúz, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyitásokról, melyek minden gyógyszernek ellentálltak:

Elismervény sz. 71.811.

Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868.

Richy adószedő ur száraznyavalyában feküdt halálos ágyán s már az utolsó kenetet is fölvette, mert a legelső orvosok is csak nehány napi élettel biztatták. Én tanácsolám neki, hogy kisértse meg a **Revalesciére du Barry-t,** s ennek a legszerencsésebb sikere lett, ugy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önnek Revalesciérejétől magam is annyi jót élveztem, szivesen aláirom e bizonyitványt St. Lambert testvér.

Táplálóbb levén a húsnál, a Revalescière felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

½ **fontos bádog szelenczékben** 1 frt. 50 kr. 1 ℔ 2 frt. 50 kr., 2 ℔ 4 frt. 50 kr., 5 ℔ 10 frt, 12 ℔ 20 frt., 24 36 ℔ frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8. és Faukal József füszerkereskedésében, Pesten Töröknél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvártt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutcza a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál külső-monostorutcza 134 sz., bel-monostorutcza 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és füszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

2—12 (142)

Altesti sérvben szenvedőknek

Sturzenegger G. sérv-irja Herisauban, a Svájczban, kitünő hatása következtében, **altesti sérv-, anya-esetek, és aranyér- bajokban,** a legszámosabb elismerést aratta. Számos bizonyitvány tanusit **teljes gyógyulást** még **idült esetekben** is. Bérmentes megkeresésekre a használati utasitás ingyen küldetik meg. Kapható 3 frt. 20 kros tégelyben a feltalálónál magánál, valamint Formagyi F. „a Szüz Máriához“ czimzett gyógyszertára által Pesten.

47—70

(18)

Die rosenschwarze Pomade
13. febr. vermehrte Auflage
80,000 Exemplare nur 3ur und
Anfande bereits ver-
griffen.
Haarbrüchigkeit und Schuppen der
Haare von Dr. Wiesner. Preis 2 fl.
Dieselbe ist zu haben in der
Hof-Parfumerie-Handlung
Zu haben in der
Hof-Parfumerie-Handlung
Erdinn Honeinnfnfnt für
Geheime Krankheiten
(Gelenders Grundes) von
Med. Dr. BIEENZ,
Stadt, Gurtenstraße 13 in Wien.
Ämtliche Ordination von 11—4 Uhr.
Auch wird durch Korrespondenz Be-
handelt und werden die Medikamente
besorgt. (Ohne Postnachnahme.)

Hirdetéseket
az osztrák-magyar Monárchia minden lapja, valamint a külföld minden közlönye számára
pontosan, szilárdan és legolcsóbban közvetit
OPPELIK ALAJOS
22. Wien, Wollzeile 22,
az első és legrégibb kereskedelmi törvényszékileg bejegyzett **Hirdetésiüzlet** tulajdonosa; a nemzetközi hirdetés közvetitő-egylet tagja, Barmen, Berlin, Braunschweig, Brema, Cassel, Cleve, Köln, Elberfeld, Majna mellett: Frankfurt, Hamburg, Lipcse, München, Stuttgart, Bécs, Amsterdám, Antwerpen, Bázel, Bern, Brüssel, Flórencz, London, Milánó, New-York, Nymwegen, Páris, Szt.-Pétervár, Rotterdám, Szevilla, Zürich sat. sat. városokban.
A fennebbi czég fönállása óta a **legszámosabb megbizásokat kapja** és a legáltalánosabb bizalommal dicsekedhetik a bel- és külföldi **iparosok, magos hatóságok, kormányszékek, vasúti igazgatóságok, különböző intézetek és magánjzók** részéről, s főként sok évi tapasztalat bizonyitotta **szilárdsága,** valamint a megbizások kivitelének **pontossága** által sokszorosan kivivta magának az elsőséget. (120)
3—*
Arszabályok, kivánatra, ingyen küldetnek.

Ujon feltalált nemes fém!
Valódi csak itt!
TALMI ARANY!
Valódi csak itt!
Kezeskedünk, hogy ez ékszer még több évi viselés után is nem váltózik meg, és a valódi aranytól meg nem különbözhető. Hogy beszerzését mindenkinek lehetővé tegyünk, következő olcsó árak szabattak:

Női ékszerek.
1 pompás meltü 80 kr. 1 frt. 1.20, 1.80, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.
1 pár fülbevaló 80 kr. 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
1 Készlet egymáshoz illő meltü és fülbevalóval 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9.
1 gyönyörü nyakék nők számára keresztecskével 85 kr., finom 1 frt., finomabb 1.50, legfinomabb 2. 2.50.
1 nehéz karperecz 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7.
1 pompás hölgy-medallion 50 kr, 80, 1 frt, 1.20, 1.50, 2.50.
1 elegans gyűrű kövel vagy a nélkül 50, 80 kr, 1 frt, 1.50, 2, 250.
1 díszes nyakék medaillonnal 2.80, 3, 3.50.

Úri ékszerek.
1 Legelegánsabb divatos óraláncz 1 frt, 1.50, 1.60, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, medaillonnal 2.58, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6 frt
1 hosszu nyaláncz a valódi aranytól meg nem különbözhető 1.80, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7 forint.
1 finom shawl-vagy nyakkötő tü 50, 80, 1, 1.50, 2. forint
1 legfinomabb medaillon óra-figyelék gyan. való használatra 1, 1.50, 2.50, 3 forint.
1 finom úri gyűrű kövel vagy anélkül 50, 80, 1 frt, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 forint.
1 csomó óra-figyelék 40 kr.
1 pár legdivatossabb kézelő-gomb email-kövel vagy anélkül 50, 80 kr, 1.50, 2, 2.50.
1 készlet kézelő- és inggombok izlésesen összeválasztva 50, 70, 85 kr, 1, 1.50, 1,80, 2, 2.50, 3 forint.

Brillant-ékszer, oly hü utánzata a valódinak, hogy szakértők is megcsalatkoznak általa. Ez ékszer valódi chinaezüstből vagy talmi aranyból készült. A kövek valódi gyémántporral csiszolt kristályok, melyek eleven tüzöket sohasem vesztik el. A finommabbak valódi ezüst foglalattal.
1 melltü 1.50, 2 frt. igen finom 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 4, 6, 9, 10 frt.
1 pár fülbevaló 1.50, 2, egészen finom 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frt.
1 „ chemisette gomb 1.10, 1.50, 2 frt.
1 „ kézelő gomb 1.80, 2,80.
1 nyakkötő-gomb 1.50, 2.
1 brilliant gyűrű legfinomabb 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4, 5 frt.
1 karperecz brilliantkövekkel kirakva 2, 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.

Keleti, ökökké illatozó Jonquille ékszer, finomul metszve, feke, különösen kellemes illattal és keleti, legelegánsabb divatos alakban.
1 melltü 1 frt, 1.20, 1.50, 1.80, 2 frt.
1 pár fülbevaló 80 kr, 1 frt, 1.50, 2.
1 karperecz 20 kr, 45, 85, 1 frt.
1 nyakék, egyszer a nyak körül 60, 80 kr.
1 „ 1 frt, 1.20, 1.40.
1 „ finom török érmekkel stb. diszitve 2.50, 3 frt.

A ki e czikeket valódi minőségben birni kivánja, forduljon személyesen vagy levélben egyenesen hozzánk.

GLATTAUN.
első párisi bazárjához Ausztria számára Bécsben,
Kärtnerstrasse 51. Palais Todesco
Megrendelések tetszés szerinti nyelven is irva lehetnek. — A küldemények postautánvét mellett vagy a pénz beküldése után eszközöltetnek.
(17) Illustrált árjegyzék kivánatra ingyen küldetik meg. 22—24

10—12 (59)
Az első auszt.
czipészáru-
társulat.
Franz-Josephs-Quai 1.
Bécsben (a Schuster-féle, most Stadler kávéház mellett), ajánlja készitményeit a következő jutányos árakban.
Férfi czipők:

Patentbőr	4 ft. 50. — 5 ft. —
Borjubőr	5 „ — — 5 „ 50.
Borjubőr kapplival	6 „ — — 6 „ 50.
Borjubőr parafa talppal	8 „ 50. — 9 „ —
Zergebőr	5 „ — — 6 „ —
Muszka lak	6 „ — — 7 „ —
Borjubőr lábfájósok számára	5 „ — — 7 „ —
Muszka lak, parafa talp	9 „ 50. — 10 „ —

Nő czipők:

Bőr, brünnele, előlfűző	3 ft. 50. — 3 ft. 80.
Ugyanaz lak hegygyel	4 „ — — 4 „ 80.
Bőr, brünnelle és czuggal	3 „ 30 — 4 „ —
Ugyanaz lakhegygyel legfin.	4 „ 50. — 5 „ —
Ugyanaz ket. talp.	5 „ — — 6 „ 50.
Szürke brünnelle-czipő, előlfűző	4 „ — — 5 „ —
Szürke czipő, czuggal	3 „ 50. — 5 „ 50.

Ezenkivül roppant mennyiségü különböző fényüzési czipő, férfiak, nők és gyermekek számára, a melyek a hely szüke miatt nincsenek megemlitve, de a részletes árjegyzékben előfordulnak, a mely kivánságra ingyen és bérmentesen küldetik meg. Megrendelések utánvét mellett azonnal teljesittetnek.
Nagyban vásárlók tetemes ármérséklésben részesülnek.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.